

Država daje 700 milijuna kuna za navodnjavanje

U gradnju sustava za navodnjavanje oranica do 2009. godine investirat će se oko 700 milijuna kuna, najavljuje ministar poljoprivrede Petar Čobanković te navodi da Vlada u ovoj godini za tu namjenu misli usmjeriti 135 milijuna pokušavajući i tim projektom potaknuti poljoprivrednu proizvodnju na veću konkurentnost.

Zna li se da je kroz protekle dvije godine za istu svrhu izdvojeno 50 milijuna kuna ova će godina, ostvari li se plan, donijeti bitan pomak. Uz 'pokrivanje' novih hektara sustavima za navodnjavanje ministar poljoprivrede spominje i pojačano čišćenje kanalske mreže. Na domaćim je poljima ukupno izvedeno 26.500 kilometara detaljne kanalske mreže, no od početka devedesetih godina do 2006. više od 21.000 kilometara kanala nije održavano. Prva veća intervencija dogodila se lani, očišćeno je 1750 kilometara, a plan je da se do kraja 2008. uredi ostatak zapuštenih kanala.

Manjak oborina

U prosjeku svake treće do pete godine, tvrdi struka, u Hrvatskoj se javljaju suše te ovisno o intenzitetu i trajanju urod poljoprivrednih kultura mogu smanjiti i do 90 posto. Kao izrazito sušna u novijem je razdoblju posebno zapamćena 2003. godina, kada su neke županije zbog suše proglasile i elementarnu nepogodu. Te je godine na poljoprivrednim površinama u zaleđu Dubrovnika manjak oborina u srpnju iznosio 100% dok je u kolovozu na ličkim poljima nedostajalo 95% oborina nužnih za vegetaciju. Istodobno, Hrvatska se svrstava u sam vrh liste europskih zemalja koje imaju goleme zalihe vode, a navodnjavanje se provodi na samo

9264 hektara, što je 0,46 posto svih oranica. Osim toga, tvrde profesori zagrebačke Agronomije Franjo Tomić, Davor Romić i Stjepan Mađar (autori studije 'Stanje i perspektive melioracijskih mjera u Hrvatskoj'), "urbanizacija svaki dan otme oko četiri hektara prostora". I taj podatak, smatraju, alarmira da je nužno daleko veće investiranje u navodnjavanje. Procjenjuju da je na nacionalnom prostoru oko 244.150 hektara pogodnih te 588.163 ha umjereno pogodnih za gradnju sustava za navodnjavanje. Do 1989. godine navodnjavalo se 13.290 hektara oranica, od kojih je 56 posto površina pripadalo poljoprivrednim kombinatima u društvenom vlasništvu. Upisnik iz 2003. spominje 9264 'navodnjenih' hektara. Glavninu ili 54 posto tih kapaciteta financirala su obiteljska gospodarstava. Najviše hektara navodnjava se u Splitsko-dalmatinskoj županiji, od raspoloživih 20.738 ha navodnjava se 1036,55 ha ili 5%, te u Dubrovačko-neretvanskoj županiji gdje se navodnjava 919,85 ha što je 12,70 posto od 7243,39 ha obradivih površina. Premda su do sada sagrađene 63 akumulacije te identificirane i registrirane još 294 potencijalne lokacije za gradnju površinskih akumulacija, struka upozorava, unatoč golemom vodnom bogatstvu, hidrološke analize opominju da u uvjetima neizgrađenosti sustava, koji će jamčiti i prikupljanje i čuvanje dostatnih količina vode, još ne raspolažemo pouzdanim zalihama potrebnim za navodnjavanje tijekom tzv. malovodnih perioda te posebno u razdoblju pojavljivanja dugotrajnijih sušnih razdoblja.

Mrežni sustav

Nacionalni projekt navodnjavanja, usvojen krajem 2005. godine, predviđa da do 2020. godine taj namjenski trošak traži investiranje vrijedno 591,5 milijuna eura. Gradnja vodozahvata i distribucijske mreže ide na teret državnog proračuna, za što u spomenutom razdoblju Vlada treba izdvojiti 396 milijuna eura, dok su ostatak investicije, završni mrežni sustav navodnjavanja na pojedinim poljoprivrednim površinama, dužni pokriti izravni korisnici, odnosno vlasnici oranica. Vlada je zacrtala i da će do 2010. biti sagrađeni sustavi navodnjavanja na još 35.000 ha, odnosno do 2020. godine navodnjavanjem treba biti obuhvaćeno ukupno 65.000 hektara. Temeljem Nacionalnog projekta navodnjavanja određena su i četiri pilot projekta: višenamjenski kanal Sava - Dunav, sustav Opatovac u Vukovarsko-srijemskoj, Kaštela - Trogir - Seget u Splitsko-dalmatinskoj te donja Neretva u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

U Lici se navodnjava samo 1,17 hektara

Po broju hektara najveću površinu pod sustavom navodnjavanja ima zapravo Osječko-baranjska županija (1389,74 ha), no to je tek 0,75 posto od ukupno (184.093 ha) raspoloživih oranica, što se redovito obrađuju na tom području. Ličko-senjska županija, sa svega 1,17 ha pod navodnjavanjem od ukupno raspoloživih 24.444 poljoprivrednih hektara, drži začelje ljestvice.

<http://mrakar.wordpress.com/>